

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.244/2016/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. január 20.

Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmény

Terheltek: Sz. Zs. I. rendű
J. J. II. rendű

Első fok: Salgótarjáni Városi Bíróság, 1.B.148/2010/68., ítélet, tárgyalás,
2012. május 16.

Másodfok: Balassagyarmati Törvényszék, 3.Bf.213/2012/24., ítélet, tárgyalás,
2014. február 12.

Az indítványok előterjesztői: I. és II. rendű terhelt

Az indítványok iránya: az I. és a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a terheltek felülvizsgálati indítványát elbírálva a Salgótarjáni Városi Bíróság 1.B.148/2010/68. számú, és a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bf.213/2012/24. számú ítéletét J. J. II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

Sz. Zs. I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványt elutasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítványok előterjesztői, valamint azonos tartalommal más jogosultak újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthatnak be.

Indokolás

I.

- [1] A Salgótarjáni Városi Bíróság az 1.B.148/2010/68. számú - megismételt eljárásban meghozott - ítéletével az I. rendű és a II. terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett rablás büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 321. § (1) bekezdés, valamint (3) bekezdés a) pontja és c) pont II. fordulata]. Ezért mindkét terheltet 3-3 év börtönbüntetésre és 4-4 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- [2] Mindkét terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Balassagyarmati Törvényszék a 3.Bf.213/2012/24. számú ítéletével a terheltek cselekményét bűnsegédként elkövetett rablás büntetnének [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 365. § (1) bekezdés a) pont, valamint (3) bekezdés a) és c) pont], valamint 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett személyi szabadság megsértése büntetnének [Btk. 194. § (1) bekezdés] minősítette; a halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztések végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és akként rendelkezett, hogy azokból a terheltek legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra. Egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] Az iratokból kitűnően, a fenti határozatokat megelőzően az ügyben elsőként a Pásztói Városi Bíróság 2009. augusztus 27. napján B.48/2008/29. számon hozott elsőfokú ítéletet. Az e határozat ellen bejelentett fellebbezések alapján eljáró Nógrád Megyei Bíróság a 2010. március 8-án kelt 3.Bf.178/2009/9. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította, melynek lefolytatására a Salgótarjáni Városi Bíróságot jelölte ki.
- [4] Az eljárás során a Nógrád Megyei Bíróság 3.Bf.178/2009/9. számú, valamint a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bf.213/2012/24. számú határozatait meghozó tanácsának elnöke egyaránt dr. Kovács István, egyik tagja pedig dr. Varga Zsolt volt.
- [5] Az ügyben hozott jogerős ügydöntő határozat ellen korábban három felülvizsgálati indítvány került előterjesztésre. Elsőként a II. rendű terhelt házastársa nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amit a Kúria a 2014. október 2-án kelt Bfv.II.1.352/2014/2. számú végzésével elutasított. Ezután az I. rendű és a II. rendű terheltek védője nyújtott be - mindkét terhelt tekintetében - felülvizsgálati indítványt, melyet a Kúria a 2015. június 29-én kelt Bfv.III.989/2015/2. számú végzésével ugyancsak elutasított. Végül az I. rendű terhelt is felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a jogerős ítélet ellen; ezt a Kúria a 2015. szeptember 24-én meghozott Bfv.III.1.477/2015/2. számú végzésével utasította el.

II.

- [6] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. és a II. rendű terhelt közös beadványban terjesztett elő újabb - tartalma szerint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapított - felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérték.
- [7] Indokai szerint a jogerős ítélet meghozatalában törvényben kizárt bíró vett részt; a Be. 21. § (1) bekezdés c) pontja alapján ugyanis a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyező, vagy a megalapozatlansága folytán hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett. Jelen esetben pedig az alapeljárás során az elsőfokú ítéletet másodfokon hatályon kívül helyező, és a megismételt eljárásban az elsőfokú ítéletet felülbíráló határozatot hozó másodfokú tanács elnöke ugyanaz a bíró volt.

III.

- [8] A Legfőbb Ügyészség a BF.1228/2016/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt tekintetében törvényben kizártnak, a II. rendű terhelt esetében alaptalannak tartotta; ezért az I. rendű terhelt tekintetében annak elutasítására, a II. rendű terhelt vonatkozásában pedig a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [9] Indokául - az I. rendű terhelt tekintetében - arra utalt, hogy a törvény minden jogosult számára egy ízben teszi lehetővé felülvizsgálati indítvány előterjesztését. Az I. rendű terhelt e jogával már élt, ezért újabb indítvány előterjesztésére - ahogy arra egyébként a Kúria a Bfv.III.1.477/2015/2. számú végzésében figyelmeztette is - már nem jogosult.
- [10] A II. rendű terhelt pedig - az ügyész álláspontja szerint - figyelmen kívül hagyta a Be. 21. § (5) bekezdésében foglalt azon rendelkezést, miszerint a hivatkozott törvényhely (3) bekezdés c) pontja esetén a megismételt eljárás alapján hozott ítélet felülbírálatából nincs kizárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyező határozat meghozatalában részt vett. Ekként pedig dr. Kovács István a megismételt eljárás során a másodfokú határozat meghozatalában való részvételből nem volt kizárva, így az indítványban hivatkozott eljárási szabálysértés az ügyben nem valósult meg.

IV.

- [11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [12] A felülvizsgálati indítvány az I. rendű terhelt tekintetében törvényben kizárt, a II. rendű terhelt vonatkozásában pedig nem alapos.
- [13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami kizárólag a törvényben meghatározott alanyi, tárgyi, és - bizonyos esetekben - időbeli feltételek megléte esetén, a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe.
- [14] A felülvizsgálat alanyi feltétele, hogy a felülvizsgálati indítvány kizárólag az arra jogosult által, az őt megillető körben és irányban [Be. 417. § (1) bekezdés], valamint - a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontjában írt esetet kivéve - minden jogosult által csak egy alkalommal terjeszthető elő [Be. 418. § (3) bekezdés, Be. 421. § (3) bekezdés].
- [15] A Be. 417. § (1) bekezdés II. pont b) alpontja a terhelt, c) alpontja pedig ettől elkülönülten a védő részére biztosítja önállóan - annak a terhelt általi megtiltását kivéve - a terhelt javára szóló felülvizsgálati indítvány előterjesztésének (egyszeri) jogosultságát; míg a hivatkozott törvényhely e) pontja a terhelt házastársa javára kizárólag kényszergyógykezelés elrendelése esetén (jelen ügyben tehát nem) adja meg e lehetőséget.
- [16] Következésképp a védő által korábban a Be. 417. § (1) bekezdés II. pont c) alpontja alapján mindkét terhelt tekintetében előterjesztett indítvány nem érinti a terhelteknek a hivatkozott törvényhely b) pontján alapuló felülvizsgálat-indítványozási jogát; ugyanígy a II. rendű terhelt javára a jelen ügyben felülvizsgálat kezdeményezésére nem jogosult személy által előterjesztett indítvány sem vonta el a II. rendű terhelt utóbb írt, saját jogán alapuló jogosultságát.
- [17] Az I. rendű terhelt azonban - a korábban írtak szerint - már a saját nevében, a saját javára is terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, ezzel pedig a Be. 417. § (1) bekezdés II. pont b) alpontja szerinti jogosultságát is kimerítette. Ismételt indítványát tehát a Be. 418. § (3) bekezdésében írt törvényi tilalom, és a korábbi indítványát elutasító Bfv.III.1.477/2015/2. számú végzésben foglalt, erre való figyelmeztetés ellenében nyújtotta be, ami ekként törvényben kizárt.
- [18] A II. rendű terhelt viszont - a korábban írtak szerint - még rendelkezik a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére alanyi jogosultsággal, és indítványa tartalma szerint is felülvizsgálati okra hivatkozik. A Be. 373. § (1) bekezdés II. pont b) alpontja alapján ugyanis ún. feltétlen eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt; ami ekként a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálati ok is, és - megvalósulása esetén - felülvizsgálatban is kötelezően, mérlegelést nem tűrően a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését

vonja maga után.

- [19] Megjegyzi azonban a Kúria, hogy e jogkövetkezmény - értelemszerűen - csak a kizárt bíró részvételével meghozott, valamint az esetleges jogorvoslati eljárás során azt figyelmen kívül hagyó (azaz a hatályon kívül helyezési kötelezettségét nem teljesítő) ügydöntő határozatra vonatkozik. Mivel jelen esetben a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bf.213/2012/24. számú határozatának meghozatalában vett részt - az indítvány szerint - kizárt bíró, az indítvány alapossága esetén is csak a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítására kerülhetett volna sor.
- [20] Az indítvány ugyanakkor nem alapos, mert az abban állított eljárási szabálysértés nem valósult meg. Kétségtelenül a Be. 21. § (3) bekezdés c) pontja szerint a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett. A hivatkozott törvényhely (5) bekezdése azonban ez alól kifejezett kivételt állapít meg azzal, hogy rögzíti, miszerint az említett okból a megismételt eljárás alapján hozott ítélet felülbírálatából nincs kizárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyező határozat meghozatalában részt vett.
- [21] Következésképpen a bíró kizárásának az a szabálya, amely szerint a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat meghozatalában részt vett, csak a hatályon kívül helyezés folytán megismétlendő eljárási szakaszra vonatkozik, de az eggyel magasabb szinten történő felülbírálat során már nem érvényesül (BH 2015.57.). Jelen ügyben pedig a Nógrád Megyei Bíróság a 3.Bf.178/2009/9. számú végzésével a korábbi elsőfokú ítéletet helyezte hatályon kívül, így az eljárás elsőfokú szakaszát kellett megismételni; a Be. 21. § (3) bekezdés c) pontja értelmében ennek során nem járhatott volna - és nem is járt - el hatályon kívül helyező végzés meghozatalában részt vett bíró.
- [22] A hatályon kívül helyező végzés meghozatalában részt vett bíró a megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítéletet felülbíráló másodfokú ügydöntő határozat meghozatalában vett részt; ebből azonban a Be. 21. § (5) bekezdésére tekintettel, a kifejtettek szerint a két érintett bíró egyike sem volt kizárt. Így a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont b) alpontjában foglalt eljárási szabálysértés jelen esetben nem valósult meg.
- [23] A kifejtettek alapján a Kúria a terheltek felülvizsgálati indítványát az I. rendű terheltek tekintetében a Be. 421. § (2) bekezdés első fordulata szerint elutasította; a II. rendű terheltek vonatkozásában pedig annak nem adott helyt, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértést nem észlelt, a megtámadott határozatokat e terheltek tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

V.

- [24] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [25] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. január 20.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ